

Izhaja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg št. 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—

LETO III.

LJUBLJANA, sobota, 15. marca 1924.

Štev. 10.

Ne slepomišite! (Za ali proti ujedinjenju?)

Na rudarskih shodih 17. februarja so bile sprejete resolucije, v katerih rudarji zahtevajo, da se razcepljene razredne organizacije združijo v enotno razredno organizacijo. Tozadevne resolucije so bile objavljene v 7. številki »Strokovne Borbe«.

Na dotednih shodih so govorili tudi pristaši »Unijec« za ujedinjenje, kakor govorijo vsi voditelji socijalskijotov za ujedinjenje. Ko pa pride do tega, da bi bilo ujedinjenje tudi izvršiti in ko ne zadostujejo samo lepe besede, tedaj se reformisti pokažejo v pravi luči kot nasprotniki ujedinjenja. Reformistom ne gre v račun, da bi se delavski pokret ojačil, oni hočejo še naprej cepitve. Proti ujedinjenju so pa samo voditelji in kolovodje reformistov in to iz osebnih interesov. Mase delavstva so za ujedinjenje, ker imajo pred očmi samo svoje razredne, proletarske interese, a preslabe so, da bi v dovoljni meri vplivale na vodstvo in ga prisilile, da prepotrebno ujedinjenje tudi izvrši.

Na iskrene resolucije, sprejete na rudarskih shodih, odgovarjajo reformsitični voditelji takole:

Glavni Radnički Savez (G. R. S.) iz Beograda piše ZRD:

Dragi drugovi!

Na Vašu poslatu nam rezorucijo o ujedinjenju svih organizacija rudarskih radnika, odgovarjamo Vam sledeče:

Vi ste se odcepili od vaše sindikalne organizacije »Unije Slovenskih Rudarjev u Zagorju« i ako ponovno ujedinjenje u istini želite, vratite se tamo odakle ste otišli a to je u vašu staru rudarsku organizaciju — »Unijec«.

To Vam je i naš odgovor i naš svet i naš pozdrav.

Glavni radnički savez. — Sekretar. (Podpis nečitljiv).

Ljubljanska strokovna komisija pa, ki je le ekspoziatura GRS, pa je ZRD poslala bolj diplomatičen odgovor:

Dragi sodrugi! !

Strokovna komisija je sprejela Vaš poziv na sodelovanje pri ustanovitvi enotne rudarske organizacije. O tem po-

zivu je sklepala plenarna seja Strokovne komisije za Slovenijo z dne 2. marca 1924 in je sklenila poveriti načelstvo Unije slovenskih rudarjev, da stopi z Vami v stik. Mi bomo od svoje strani vsako iskreno in resno stremiljenje po enotnih organizacijah z vso silo podpirali.

Moramo pa opozoriti, da je brezpogojno treba, da ne ponavljamo taktike, ki je nekdanj tako močno Zvezo rudarskih delavcev upropastila in jo napravila številčno slabejšo od naše Unije, ki se je vzdržala na višini, kakršno je imela ob razkolu, kar je popolen dokaz, da je bilo njeno delo solidno. Opozoriti moramo dalje na to, da je ujedinjenje, ki bi nam oslabilo naš strokoven časopis, škodljivo. Tretjič moramo opozoriti, da bi ujedinjenje, po katerem bi se napadi v časopisu obeh smeri nadaljevali, ne bi bilo nobeno ujedinjenje, ampak nadaljevanje boja, ki se je vršil dosedaj med organizacijami, v ujedinjeni organizaciji, kar bi bil korak na slabše. V nadi, da se Vam posreči premagati te ovire, želimo Vašim prizadevanjem popoln uspeh.

Za strokovno komisijo:

Filip Uratnik.

Že če primerjamo oba odgovora vidimo vso neiskrenost in odbijanje vsakega resnega ujedinjenja. GRS iz Beograda je bolj odkritosrčen »vratite se odakle ste otišli«, to se pravi, ne ujedinjenje ampak likvidacijo ZRD hoče GRS.

Strokovna komisija pa dela ujedinjenje odvisno od koristi ali škode svojega časopisa, kakor bi se šlo za časopis ne pa za 15.000 rudarjev.

Mislimo, da ni potreba dalje komentirati obeh odgovorov. Za mislečega človeka sta jasna, odkrito se vidi nasprotovanje ujedinjenju.

Ali naj pustimo zato ker se voditelji upirajo, ujedinjenje pasti? Ne. Treba je iti med rudarje, razložiti jim kdo ovira in preprečuje ujedinjenje in povedati jim, da se delavstvo mora ujediniti, če hoče uspešno stopiti v boj za svoje pravice. Če imajo voditelji reformistov interese, da je delavski pokret še nadalje razcepljen, nima tega interesa proletarijat in zato se bodo delavci ujedini, pa če je to reformističnim voditeljem prav ali ne.

lavstvo potom bolniških blaganj samo nabralo. Borze dela so dobile navodilo, da zvišajo podporo brezposelnim od 3 dinarjev dnevno na 10 Din dnevno in da se daje tudi po 5 Din dnevno za družinskega člana. Niso pa še dobile denarja niti pravilnika od kedaj veljajo nove določbe in za koliko dni veljajo. Po prejšnjem pravilniku je brezposelni dobil na leto največ 30 Din podpore po 3 Din, t. j. 90 dni na leto.

Na anketi 7. marca v delavski zbornici v Ljubljani je Z. N. S. O. predložila načrt, kako je treba nastopati delavskim organizacijam proti brezposelnosti. Žal, da radi pomanjkanja prostora naših predlogov ne moremo priobčiti.

Delavstvo se mora zavedati, da bo v boju proti brezposelnosti uspelo le v toliko, kolikor bo pokazalo moči in da vprašanje brezposelnosti ni samo vprašanje brezposelnih ampak vprašanje vsega delavstva in vseh delavskih organizacij.

V Ljubljani obstoječi Odbor za pomoč brezposelnih je doslej omejil svoje delo-

vanje samo na zbiranje prispevkov. S pomočjo vseh strokovnih organizacij bo ta odbor moral pričeti z akcijami, kakor jih vodijo delavci v Zagrebu in Beogradu in da bo to vršil je naloga naših zastopnikov v tem odboru.

Z. N. S. O. bo sklicala v vseh krajih javne shode, na katerih se bo stavilo konkretne zahteve. Naloga delavstva pa je, da potom svojih organizacij poskrbi, da se bodo zahteve, stavljene v sprejetih resolucijah, tudi izvedle.

Na anketi 7. marca se je konstatiralo, da imamo v Sloveniji nad 25.000 brezposelnih in da imamo na tisoče delavcev, ki imajo delo samo par dni v tednu. Konstatiramo pa tudi, da večina teh delavcev ni organizirana, kar le otežuje uspešen boj proti brezposelnosti.

Zato moramo biti vzporedno z akcijo proti brezposelnosti započela energična akcija za vpostavitve močnih in enotnih razrednih organizacij, brez katerih ni mogoč noben boj za zaščito delavskih interesov.

Indeks življenjskih potrebščin.

V skoraj vseh državah se vodi statistika o gibanju cen življenjskih potrebščin in industrijskih izdelkov; take statistike so prepotrebne. Mislimo, da se ne motimo, če trdimo, da pri nas zato nimamo takega pregleda, ker bi se iz njega jasno razvidelo, da so plače in mezde zaostale daleč za zlato pariteto, kakor tudi to, da so se cene produktov povpele znatno nad predvojno zlato pari-

teto. Iz takih pregledov bi se videlo, da na račun gladojučega ročnega in duševnega delavstva verižijo danes bogatini, da kopičijo milijarde privatna podjetja in dobivajo milijone kapitalistični ministri.

Objavljamo nepopolen pregled gibanja cen samo nekaterih življenjskih potrebščin, katerega je objavil »Trgovski list«.

Vrsta blaga	Množina	C e n a		Dvig cen v %
		24. julija 1914	21. febr. 1924	
Volovsko meso I.	kg	K 1'80 = Din 0'45	Din 25'—	5555
Telečje meso s priklado	"	" 2'20 = " 0'55	" 30'—	5454
Svinjina II.	"	" 2'— = " 0'50	" 35'—	7000
Zabela, špeh, slanina	"	" 2'— = " 0'50	" 40'—	8000
Pšenična moka >0<	"	" 0'46 = " 0'116	" 6'50	5200
Polentna moka	"	" 0'32 = " 0'08	" 5'—	6250
Ajdova moka, čista	"	" 0'64 = " 0'16	" 9'—	5625
Riž (karolinski)	"	" 0'72 = " 0'18	" 14'50	8055
Leča (domača)	"	" 0'40 = " 0'10	" 12'—	12000
Fižol (koks)	"	" 0'40 = " 0'10	" 8'—	8000
Ješprenj (ričet)	"	" 0'48 = " 0'12	" 6'50	5416
Kaša	"	" 0'32 = " 0'08	" 6'50	8125
Zdrob pšenični	"	" 0'48 = " 0'12	" 7'50	6250
Makaroni	"	" 0'86 = " 0'215	" 17'—	7900
Sladkor (kocke)	"	" 0'92 = " 0'23	" 24'—	10434
Olje (navadno)	l	" 1'20 = " 0'30	" 26'—	8666
Kislo zelje	kg	" 0'12 = " 0'03	" 3'—	10000
Krompir	"	" 0'08 = " 0'02	" 1'—	5000
Petrolej	l	" 0'28 = " 0'07	" 7'—	10000
Milo navadno	kg	" 0'88 = " 0'22	" 16'—	7270

Kaj sledi iz tega pregleda? Da bi se samo za kritje narastle draginje pri živilih morale plače in mezde povišati od 1914 do danes za povprečno 8000%.

Povišanja cen pri oblačilih, kurjavi, razsvetljavi, taksah itd. ne upoštevamo in vendar bi morale znašati izenačene plače in mezde:

Predvojni zaslužek	Odgovarja današnjemu zaslužku	Predvojni zaslužek	Odgovarja današnjemu zaslužku
K	Din	K	Din
1'50	30'—	3'75	75'—
1'75	35'—	4'—	80'—
2'—	40'—	4'25	85'—
2'50	50'—	4'50	90'—
3'—	60'—	4'75	95'—
3'50	70'—	5'—	100'—

Kdo ima danes izjednačene mezde? Nihče! In nima jih zato, ker je ročno in duševno delavstvo dopustilo in še dopušča, da mu delodajalec pušča kri za svoje nikdar polne blagajne.

Za vsakogar, ki zna misliti, zadostuje samo ta pregled brez razlage, kdor pa noče misliti mu ni pomoči.

**Vsak zavedni proletarec
mora biti naročnik
»Strokovne Borbe«.**

Akcija proti brezposelnosti.

Po triletni ofenzivi kapitalistov na delavske pravice stoji delavstvo v SHS danes pod težkim in usodnim vprašanjem: kako živeti, ko pa ni mogoče dobiti dela in zaslužka.

V drugih državah, kjer je delavstvo bilo trdovratnejše organizirano in bolj zavedno, so bile vlade prisiljene, da podpirajo brezposelne, da jih vzdržujejo. V Jugoslaviji pa, kjer je z zakonom o zaščiti države prepovedano svobodno delovanje delavskih organizacij, delavstvo nima nobenega vpliva na vlado in zato je mogla ta vlada s sodelovanjem buržuaznih strank od klerikalne do radikalne pokazati vso svojo »socialno skrb« za delavstvo s tem, da je za brezposelne v celi državi dala v proračun

celih 400.000 dinarjev, kar znaša, razdeljeno na število brezposelnih v državi, 83 par mesečno ali pa 2 in pol para dnevno. V istem proračunu pa je dala vlada za 100 policijskih psov 174.500 dinarjev ali 145 dinarjev mesečno.

Ta proračun mora delavstvu odpreti oči, ker kaže, da je buržuaziji več za policijske pse, kot pa za delavce.

V Beogradu in v Zagrebu so delavci pričeli energično akcijo za pomoč brezposelnim in pod pritiskom teh akcij delavstva so dosegli že nekaj uspehov. Delavci so pokazali, da nočejo giniti brez boja in vlada je morala ukreniti prve korake; dala je ministrstvu za socialno politiko 3 milijone in da je dala na razpolago 1.3 milijona katere je de-

Proslavimo 18. marc!

18. marc — dan žrtv reakcije.

Centralni odbor Internacionalne Rdeče Pomoči je sklenil, da se na pravi letošnji 18. marc za

internacionalni rdeči pomožni dan

dan pariške komune, dan, na katerega se spominja svetovni proletariat svojih dragih padlih sodrugov, naj se izkoristi za to, da se zbira in nabira prispevke za še žive sodrugi, ki ječe za jetniškimi zidovi. V vseh meščanskih deželah sveta je danes stotisoče političnih jetnikov. Rdeča Pomoč bo storila vse, kar je v njenih močeh, ali beda je večja, kot razpoložljiva sredstva. Proletariat se do slej še ni dovolj živo udeleževal pomožnega dela za politične jetnike, begunce in njihove družine.

Zato se mora povečati propagando na dan 18. marca! Delavci in delavke Slovenije! Razvijmo na dan 18. marca največjo aktivnost! Na vseh zborovanjih zbirajmo za Rdečo Pomoč! Nobeno strankino, nobeno strokovno zborovanje ne sme miniti, ne da bi se zbiralo na ta dan za Rdečo Pomoč!

Potrojimo svojo aktivnost na dan proslave prvega revolucionarnega vstajenja pariškega proletariata za osvobodjenje delavskega razreda in celokupnega človeštva!

Zbirajmo za rdečo pomoč!

Pripravimo se na 18. marc!

Pokrajinski odbor Rdeče Pomoči.

Pripomba: Že poslane direktive poedinim organizacijam ostanejo v veljavi.

Poročilo

o plenarni seji C. R. S. O. J., ki se je vršila 27., 28., 29. in 30. januarja 1924 v Beogradu.

2. seja dne 27. januarja 1924 popoldne.

S. Žorga: Fikcija je, da mi živimo v strogi centralizaciji. Opažajo se močne tendence pri posameznih Zvezah po delu na svojo roko, zoper take tendence se moramo boriti. Centrala pa v splošnem ni pokazala dovolj elastičnosti v delu po pokrajinah.

Razcepljenost delavskega gibanja predstavlja veliko zlo in ravno zaradi tega je potrebno začeti dobro organizirano akcijo za organizacijsko edinost. V Jugoslaviji je okrog 500.000 industrijskih delavcev, od katerih je organiziranih komaj 47.000 in še to razcepljeno.

Potrebno je, da se ustvari enotna akcija brezposelnih, ker se je bati, da

te mase ne bi osvojili fašisti. V Sloveniji imamo mi enotno fronto s 40 organizacijami.

Nadalje se moramo zainteresirati za bolniške blaginje, za delavske zbornice in slične institucije. Umetnost ene centrale tiči v tem, kako bo ona poslavila parole, da zadobi mase.

Kar se pa tiče liska, trebalo bi, da obstoja centralni odbor za vse liste, ki morajo govoriti tudi o strokovni izobrazbi. Vidi se potreba po spisih na nemškem, mažarskem, slovenskem, pa tudi latinici in cirilici. Posebno paznjo je treba obračati mladinskemu gibanju, na katerega se polaga veliko upanje.

S. Nagy: O akciji in taktiki se da mnogo govoriti, ampak samo tedaj, ako obstojajo organizacije, ki zamorejo izvesti to akcijo in zapeljati taktiko. Medtem je delo v posameznih pokrajinah našim organizacijam še vedno prepovedano. Zaradi tega je za mene glavno vprašanje, kaj in kako je treba delati, da se te organizacije legalizirajo. Pri oblasteh se ni dalo nič napraviti, da se odprejo te organizacije, katere je pa zaprla navadna policijska naredba. Danes se v teh pokrajinah ne dela nič. Sodrug Predojevič je za to, da se upostavi zveza z delavskimi zaupniki po delavnicah in da se na ta način začne s pokretom. Vse Zveze, ki so v sklopu C. R. S. O. J., imajo pravila, v katerih je poleg ekonomskega boja predvidena tudi razredna izobrazba članov, ampak niti ena Zveza ni v ta namen nič delala. Zaupniki v 99 slučajih od 100 ne berejo niti one brošure, ki jo priporočajo. Naše organizacije po svoji zunanosti so bojevit, ali je čez 60% članov pod vplivom meščanske, buržuazne ideologije.

Centrala mora dati nalog, da se v vseh večjih centrih osnivajo knjižnice in prosvetni odbori. Tako n. pr. v knjižnici grafičnih delavcev lahko najdete vse, samo naših knjig ne. V prosvetne odbore treba je angažirati vse razredno zavedne proletarce brez razlike. Ako se ne izvede prosvetno delo, bomo mi pisana armada brez dovoljnega poznavanja stvari. Propuščeno delo se nam samo po sebi maščuje. I. O. ni imel inicijative, ali je vendar kljub svoji nesposobnosti dal vse, kar je sploh mogel dati. V važnejših vprašanjih se je trebalo vedno obračati na plenum, ker se je pripelilo, da je gotove stvari I. O. sprejel, plenum pa zavrgel. Ako ni mogoče sklicati plenuma vsake tri mesece, tedaj naj se obrača nanj piseno. I. O. bi trebal n. pr., da Zagreb postavi v dolžnost, da legalizira pokret v Bosni, Dalmaciji in na Hrvaškem, to pa radi tega, ker je sam prišel na mrtvo točko, iz Zagreba bi se pa dalo lažje prevladati dvoličnost zakonov.

Kar se pa ujedinjenja tiče, mislim, da je pod zakonom o zaščiti države potrebno pustiti sprovajanje ujedinjenja posameznim Zvezam ne oziraje se na to, komu one pripadajo. Za nas je glavno razredno delo, ne pa inštanca. Pa naj G. R. S. zavzame kakršnokoli taktiko v sprovajanju enotne fronte, mi ga bomo odvrnili od cepanja delavskega pokreta, vprašanje je pa samo, kako iz pokreta odstraniti take voditelje.

S. Kolaček: I. O. je napravil kardinalno pogreško v tem, da ni o ničem obveslil plenum. Izgleda, da je ta plenum sklican šele tedaj, ko je pokret prišel v težak položaj. Za mene je najvažnejše organizacijsko edinost. Mesno večje v N. S. se je postavilo na slališče, da so naše vsakodnevne ponudbe pri G. R. S. usvarile misel, da se brez G. R. S. sploh ne more nič delati. Zadržitega je treba s tem prenehati in v bodočnosti obračati paznjo masam, ki nam že predbacivajo, kaj imamo mi s takimi ljudmi, za katere smo javno povedali, da nimajo za sabo nobenih mas, da so lfrali slakovkaze in da so ljudje

brez časti. Mogoče je pa naravnost to vzrok pasivnosti mas, ki sedaj tega ne razumejo natančno. Lahko bi se izdala brošura o razvoju tega vprašanja od začetka do danes. Ako G. R. S. ponudi pogajanja, treba je to sprejeti, ali se ne sme odstopiti od principa razrednega boja in proletarske demokracije.

Kar se pa pokreta v Vojvodini tiče, nam ovira organiziranje množic pomošani narodov. Dobro so organizirani samo lesni delavci in krojači. Dokler je v Novem Sadu delal s. Kovačević, so bili vsi usnjarski delavci organizirani, po njegovem odhodu so se razšli. Nasprotno pa krojači, ki so tam zelo dobro organizirani, ne posvečajo nobene pažnje oslalemu pokretu, smatrajoč tako svojo organizacijo čisto po cehovski. Organizacija poljedelskih delavcev še ne posluje. Stavninci, ki so bili pri socialpatriotih, so se obrnili na nas in smo imeli dve konferenci, socialisti so jim pa zadržali denar (28.000 Din) in so nekateri postali zopet pasivni.

(Dalje prih.)

Šantažiranje.

Drugače mi tega, kar vrši pokr. odbor Udruženja jugosl. narodnih železničarjev, ne moremo imenovati.

Po dolgem molku, iskanju stikov z radikalnimi gospodi pri ravnatelstvu železnice, stopanju pod okrilje radikalcev in intervencije za poedince (to podčrtamo) za poedince, ne v korist celokupnega železničarstva, je ta odbor sedaj šel v Beograd, da predloži »spomenico bivših južnih železničarjev« minisru saobraćaja.

Po resolucijah, shodih in zahtevah, ter celo demonstrativnem vročanju resolucije na železniškem ravnateljstvu, pozivih na vse parlamentarne klube, ki jih je izvršila »Splošna železničarska organizacija Jugoslavije«, so zavohali radikalni prijatelji, da nekaj diši, da je borba »Splošne« jela kazati uspehe, da so se zganili na merodajnih mestih, in hajd, je ta odbor Udruženja jugosl. nar. žel. potuhtal, da bi bilo dobro in koristno za organizacijo, če sedaj zakriče v svet s spomenico in povedo, da so oni dosegli za železničarje izboljšanje. Vzel je naše zahteve, jih lepo v spomenici ponovil, zraven še nekaj pogodrnjal o rimskem akordu in se s tem pokazal pred železničarje. Mi gotovo nimamo nič zoper to, če ta odbor zahteva to, kar je že »Splošna« zahtevala. Vprašamo le, kje so bili do danes?

In še drugo je, čemur se čudimo. Kako morejo ti gospodje tovariši pokrajinskega odbora Udruženja jugosl. narod. železničarjev zahtevati sedaj to, kar je uknilo baš ravnateljstvo v Ljubljani,

kjer ima ta odbor svoje prijatelje. Ti gospodje ravnatelji, ki so podpisavali in izdajali odredbo za odredbo, ki so ukinjale vse prejšnje pravice juž. železničarjev, so varuhi narodnih železničarjev in logično bi bilo, da bi moral odbor narodnih železničarjev — če mu je res do bede železničarstva — takoj reči svoj »veto«.

Svojim varovancem bi ti gospodje gotovo ugodili in institucija delavskih zaupnikov bi ne bila odpravljena, premog ne reduciran, vozovnice ne odvzete itd. Ali pokrajinski odbor narodnih železničarjev ni tega storil, ker mu ni mar do brobit vseh železničarjev, nego je svoje »moč« in svojo »zvezo« z gospodi na ravnateljstvu uporabljal za posameznike za protekcijo. Da je to točno, je izjavil sam odbornik tega pokrajinskega odbora, hvaleč se, da je organizacija narodnih železničarjev že mnogo naredila in pridobila železničarjem. Kdo izmed vas, trpini, čuti in uživa te pridobitve, vprašamo? Ali je kdo, ki bi lahko navedel, kako se imenujejo tiste pridobitve?

Pa ni dovolj, da niso prav ničesar ukrenili in pridobili tu v Ljubljani, zavedajoč se svoje zveze z merodajnimi gospodi, tudi tisto beganje na železniško ministrstvo je prazna slama. Tam imajo v centralnem odboru inšpektorja iz železniškega ministrstva. Ti odborniki so samo »borci« pri sejah in v organizaciji, v ministrstvu so pa uravniki, ki morajo skrbeti, da obrat nese čim več dobička in ima čim manj stroškov. In če sedaj beži pokr. odbor Udr. jugosl. narod. železničarjev v Beograd s spomenicami, je to podobno tistim interven-

LISTEK.

Kakšni so strokovni listi v SSSR?

(Nadaljevanje in konec.)

Posebno poglavje govori o kulturnem delu med rudarji. Treba ustanavljati »Rdeče količke«, kjer se čitajo članki iz časopisov (delavskih sovjetskih) in se o njih razpravlja (torej tudi političnih). Kakšni so li krožki ali »Krasnije ugoljki«, kakor se govori po ruski, kar bi pomenilo po našem »Rdeči količki«? Najame se soba, ali pa (za poleli) postavi utica za kakšnih 30—40 delavcev ali pa tudi več. Ta se opremi s plakati, gesli, ozaljša z zelenjem, slikami, rdečo materijo itd., naroči se potrebna literatura (knjige, brošure, časopisi itd.) in uvedejo razne igre (šah in druge; k temu spadajo tudi deklamacije in igre na odru, telovadba itd.) in s pomočjo kulturnih moči, ki so na razpolago (strankinih, omladinskih itd.), se začne sistematična izobrazba delavstva. Tako bomo neprestano v sliku z maso. Stroški za te »Rdeče količke« — »Krasnije ugoljki« se naberejo med delavstvom in s sodelovanjem vseh niso veliki.

Nadalje govori to poglavje o šolah, o

likvidaciji nepismenosti, o čitanju in naročanju časopisov. Pri nas bi še rekli: Treba pobijati duševno lenobo, ki tlači večino našega delavstva in mnogo, mnogo rajše seda za gosliniško mizo k vinskemu kozarcu, nego h knjigi ali časopisu.

Nadalje govori list o rudarskih klubih, ki imajo isti nalog, kakor »Rdeči količki«, samo v večjem obsegu. Tu imajo že odre in gledališke predstave, čitalnice, orkestre, pelje in posebno še biblioteko. Tudi kino, ki pa ne prinaša raznovrstnih pustolovskih scen, nego iz življenja živali, delavstva, revolucije in pa vesele kratkočasnice in burke.

Tako živi delavstvo v polnem obsegu svoje kulturne življenje in razvija in bistri svoje duševne sile in sposobnosti.

Poglavje zaključujejo poročila (dopisi) iz vseh zveznih republik in rajonov o kulturnem delovanju.

IV.

Poglavje o Zvezi in produkciji razpravlja o tržnih cenah in trgovini, napakah prometa in druga državna vprašanja. Bavi se o premogu, zakaj je n. pr. sibirski premog cenejši od uralskega in kako doseči, da bi bil vsaj enak. (Vprašanje prometnih ugodnosti.) Go-

vori tudi o pomoči oduščenih v listih rudnikov, kjer se delo skratki ali opusti. Razpravlja tudi, ali je na meslu ta opustitev ali skrajšanje produkcije. Priobčuje statistiko proizvodnje pred vojno, med vojno in sedaj, ko so rudniki nacionalizirani. Tako je n. pr. Moskovski premogovni rajon do leta 1914. produciral 10—14 milijonov pudov premoga (1 pud je 16½ kg), v 1916. letu 36.8 milijonov pudov, potem po revoluciji 1920. l. 36,136.000 pudov, 1921. l. 42,301.000 pudov, 1922. leta 36,703.000 pudov. Razpravlja tudi o Nepu (novi ekonomski politik), ki se je morala dovoliti v silo razmer, kritizira zavlačevanje poslovanja in druge notranje stvari organizacije in rudarstva.

Posebna glava govori o stanovanjih, o stanovanjskem vprašanju, o čistosti in snagi, razsvetljavi, o borbi proti mrčesom, o obednicah. Potem o kategoriji rudarjev, koliko je pravih rudarjev, koliko s kmetov, koliko takozvanih »letunov« (letečih, ki prihajajo iz drugih rudnikov) in kako katerega grupa ali kategorija živi. Nadalje govori list o nekaterih tehničnih napravah, novih izumih, o mehaničnem nakladanju itd.

Svoj oddelek ima časopis o mednarodnem gibanju rudarjev. Tu so kratke

vesli iz vsega sveta, kako se godi rudarjem v tej ali oni državi, kakšno imajo plačo in kakšne pravice, kje se štrajka in če je štrajk uspel ali propal in zakaj je propal.

H koncu je beseda o knjigah, juristični svetnik, ki svetuje o raznih zadevah, važnejši zakoni o delu in zaščiti dela, mezdah itd.

Priloga, o kateri smo omenili že v začetku, prinaša okrožnice centralnega odbora »Vseruske zveze rudarjev«, instrukcije, labele, kako naj se vodi notranje delo organizacije in druge podrobnosti.

To je na kratko vsebina tega lista. Vsaka stroka pa ima svojo »Zvezo«, ki izdaja enak list za vse svoje člane. Tako izhaja »Strožitelj« (Gradbenik, Stavnbenik), »Kovinar« itd.

Da pa lahko izhaja list v takšnem obsegu, je vzrok ta, da je v SSSR delavec na vladi, da je vsak delavec organiziran v svoji stroki in ta stroka v svoji »Zvezi« in s tem ji daje to oornomo moč, ki z lahkoto (brez državnih subvencij) vzdržuje in izdaja tako obširen in bogat list.

To bodi vsem proletarcem za zgled.

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

cijam pri ljubljanskem ravnateljstvu (pri Segatu), ki posameznikom (svojim) nekaj izposlujejo, vsem pa odvzemajo. To je šantažiranje. Drugega imena za to ne vemo. Kdor ga zna, naj pove.

Vsakemu železničarju se bo vendar sedaj moralo posvetiti, da to uvidi in spozna, da nima prav ničesar za iskati pri nacionalistih in da je njegovo mesto v organizaciji, ki se ne druži z izkoriščevalci, da spada v razredno organizacijo. Ničesar mu ne bodo dali radikalni, ničesar nacionalisti, nego si bo moral izvojevati sam, z borbo, s trdo, nepopustljivo borbo.

In ta organizacija je »Splošna železničarska organizacija Jugoslavije«.

Razno.

Plače nemških delavcev. Po statističnih podatkih, so bili nemški delavci plačani, meseca januarja, kakor sledi: — V tiskarski industriji se računajo plače po novi, zlati valuti od 10. novembra. Stavci z ženo in dvema otroci zasluži tedensko do 27 mark, to je 78 odstotkov predvojne plače. Povprečna plača pomožnega delavca znaša 21.93 mark, to je 92.6 odstotkov predvojne plače. Če se upošteva zmanjšano kupno vrednost sedanje zlate marke, je razmerje med normalno in resnično plačo, povprečno, po 10. novembru, 56.68 odstotkov za ročne delavce in 61.25 odstotkov za pomožne delavce. V kemični industriji je povprečna plača za specializiranega delavca 0.51 zlatih mark, to je 91 odstotkov predvojne plače in 0.47 za nespecializirane delavce, to je 103.78 odstotkov. — V kovinski industriji je plača v tistih mestih, kjer je bilo določeno plačevanje v zlatu 0.60 za specializiranega delavca z ženo in dvema otroci pod 14 leti. Za nespecializiranega delavca, ki se nahaja v istih družinskih razmerah, znaša plača 0.46. To je, v primeri s predvojno plačo, 58.5 odnosno 60 odstotkov. — Tako se vidi, da je krvava imperialistična vojna zares zboljšala življenjske pogoje delavcev: plače so zmanjšane povprečno za 50 odstotkov. — Nemška buržuazija pa vodi imenitno svoje posle, to je, prisilila delavski razred, da plačuje tudi vojne stroške. V Nemčiji je tako kot v Italiji; na Angleškem kakor v Franciji in seveda tudi pri nas v SHS.

Svetovni kongres pomorskih delavcev. Komisija, ki je bila izbrana na konferenci Internationale transportnih delavcev, se bo šla koncem meseca marca v Amsterdam, z namenom, da sklene vse potrebno za svetovni kongres pomorskih delavcev. — Kongres se bo vršil v Londonu ali v Kopenhagenu.

Stavke v letu 1923. v Jugoslaviji. V prejšnjem letu so napram predhodnim letom stavke znatno padle, čemer je vzrok tudi znana nezaposlenost. Stavkalo je lani skupaj 13.230 delavcev (brez pomorčev), ki so stavkali od 1. junija do septembra) napram 29.141 delavcem, ki so stavkali v l. 1922. Radi stavk je bilo izgubljenih lani 1 milijon 282.248 delovnih ur napram 3.838.489 delovnim uram v l. 1922. Škoda radi stavk se ceni lani na 8.202.692 Din napram 14.551.280 Din v l. 1922. Največ stavk je bilo lanske leto v lesni industriji, v živilni industriji, pri obrtnikih in v industriji za izdelavo obleke in obutve. Največ je stavkalo delavcev v mesecu maju (2812 oseb) in juniju (2672 oseb), a najmanj v decembru (70 oseb). — Kake so naše balkanske statistike, dokazuje tudi ta statistika. 10.000 rudarjev je stavkalo 54 dni, t. j. 540.000 dinarjev ali 4.320.000 delavnih ur, in tega v tej državni statistiki ni nikjer.

Tarifna gibanja. Tekom l. 1923. je bilo prijavljeno posameznim inspekcijam dela 367 tarifnih gibanj, v katerih je bilo zainteresiranih 52.645 delavcev. Največje število tarifnih gibanj je bilo pri obrtnikih ter v industriji obleke in obutve. Po številu zainteresiranih delavcev zavzema prvo mesto gibanje v lesni industriji s 13.592 delavci. — Tudi ta statistika je balkanska.

Stanje delavstva v raznih podjetjih. S strani državnih organov se je pregledalo tekmo prošega leta 1922 privatnih podjetij (v letu 1922. 7670 podjetij). Od pre-

gledanih podjetij je bilo: s preko 1000 delavci 28 podjetij; s 500 do 1000 delavci 41 podjetij; z 200 do 500 delavci 110 podjetij; s 100 do 200 delavci 114 podjetij; s 50 do 100 delavci 226 podjetij; z 20 do 50 delavci 542 podjetij; z 10 do 20 delavci 813 podjetij, a izpod 10 delavcev 6098 podjetij. Tekom leta 1923. je živjalo državno zaščitno 168.476 delavcev, od katerih je bilo 142.469 moških in 26.007 ženskih delavcev. Od teh je bilo 142.470 starih preko 18 let, 24.312 od 14 do 18 let in 1649 pod 14 leti. Tekom leta 1923. je bilo prijavljenih 6295 slučajev nesreče pri delu v raznih podjetjih. Od teh je bilo 193 smrtnih slučajev, a ostali (6102) so bili slučajeve večje ali manjše telesne poškodbe. Največje je bilo število slučajev nesreče v lesni industriji (1879), potem pri zgradbah (701) in v industriji hranil (594).

Proračun Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je izdelal letošnji proračun, ki izkazuje potrebo 6 milijonov 599.552 Din, to je 489.402 Din več nego v lanskem letu. Na osebne izdatke odpade skupno 5.249.552 dinarjev, na materialne 950.000 Din, na izredne (razne in nepredvidljive) 100.000 dinarjev, na stroške razsodišč delavskega zavarovanja 50.000 Din in na stroške izvodov v primerih nesreče 250.000 Din. Med osebnimi izdatki je največja postavka, ki osebuje prejemke uslužbenstva in znaša 3.644.482 Din. Osrednji urad ima enega generalnega direktorja, 4 direktorje, 10 načelnikov itd. Cela organizacija poslovanja je razdeljena v štiri oddelke: v splošni, pravni, strokovni in finančno-ekonomski. Od ostalih osebnih potreb je največja dotacija penzijskemu fondu, ki je po členu 244. statuta znaša 20 odstotkov celokupnih prejemkov uslužbenstva, to je 693.540 Din. Potni stroški, dnevnice in častne nagrade članov samoupravnih organov znašajo skupno 300 tisoč dinarjev. Računa se namreč, da efektivni stroški ene seje ravnateljstva znašajo okrog 22.000 Din, pa bi bilo torej samo za 6 ravnateljskih sej potrebno 210.000 Din. Stroški glavne skupščine so predvideni na 250.000 Din. Po členu 15. statuta o ustroju glavne skupščine sestoji ta iz okrog 125 delegatov, in sicer 100 zunanjih ter 25 zagrebskih delegatov. — Med materialnimi izdatki so največji stroški za potrebščine urada in pisarne, to je 400.000 Din. Za stanarino je predvideno 200.000 Din. Ako se vzame, da prostori v sedanjih zgradbah, ki jih zavzema osrednji urad, predstavljajo vrednost okrog 3 milijone dinarjev, je torej vzeto kot stanarina 1.5 odstotka od te vrednosti. Kar se tiče stroškov razsodišč delavskega zavarovanja, se ti ne morejo točno predvidevati, ter ta razsodišča še niso ustrojena. Za vsak slučaj je odrejena aproksimativna vsota 50.000 Din. — Ta proračun je odobren po glavni skupščini Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

Iz jugoslovanske klavnice delavstva. Kapitalisti kupijo svoja bogastva iz krvi, kosti in znoja delavstva. — Iz statistike nezgod posnemamo sledeče številke:

Leta	Število delavcev	Od tega post. invalid.	smrtno p.
1920	36.027	804	32
1921	101.866	2370	81
1922	128.733	2615	100
1923	168.476	6102	193

Skupaj 11.891 406

Kaj dokazujejo te številke? Da so jugoslovanske tovarne, rudniki, železnice, stavbe itd. klavnice, v katerih se ubija delavce in današnje kapitalistične oblasti tolerirajo to klanje in da ne bo preje drugače, dokler se delavstvo ne bo organiziralo v razrednih organizacijah in vzelo oblast v svoje roke.

Prejemki ministrskega predsednika. Beograjski listi so izračunali, da dobiva ministrski predsednik tačas na službenih prejemkih: plača 120.000 Din letno, poslaniške dnevnice 108.000 Din, posebna doklada 126.000 Din, draginjska doklada 60.000 Din, za cigarete 36.000 Din, za avtomobil 100.000 Din, skupaj tedaj 540 tisoč dinarjev letno ali 45.000 Din mesečno. Razen tega mu pripada dispozi-

cijski fond v znesku 800.000 Din, od tega polovico v francoskih frankih, tako da znaša dejansko 2.360.000 Din. Ta fond ni podvržen nikaki kontroli. — Ko so rudarji zahtevali, da se jim prizna v tabelo življenjskih potrebščin pol kilograma mila, so gospodje to odklonili. Ministrstvo pa dajo 36.000 Din samo za cigarete. — Kdaj bomo zrušili ta sistem?

Za železničarje.

Narodni železničarji, ki imate pristop k g. Segatu — naprej!

Lansko leto je izjavil ravnatelj Šega deputaciji, da je denar za obleko že nakazan, samo železničarji naj prisilijo in naj najdejo formo, da se izplača. Splošna žel. organizacija, sporazumno z akcijskim odborom, je celo zadevo oddala sodišču. Sedaj se pa med seboj izgovarjajo tako: Prejšnja uprava južne železnice se izgovarja, da je nakazani denar oddala sedanji upravi državne železnice, ta pa trdi nasprotno, da denarja ni prejela. Torej, kje je denar? — Videli bomo kaj končno poreče sodišče.

Ravno isto je z vlakospremnim osebjem. Zakaj se mu ne izplača priznane odstotke na doplačila, ker je bil račun zaključen že sredi meseca novembra lanskega leta. Na državni železnici izplačujejo redno 10% od doplačil že od januarja meseca. Zakaj se ne izplača tudi južno-železniškim sprevodnikom? — Kdo pobaše to v žep in kdaj dobimo te zaslužene vsote iz tega žepa? Ali se bomo morali zopet poslužiti drugih sredstev? Sicer pa dvomimo, da pride mo do svojih pravic brez enotne močne organizacije. — Mrtvaški »konduktiverine« se ne gane. Radikal radikal ne izključuje oči. Pozor, sprevodniki, na vaše procenite! To morate dobiti, to je del vaše plače in ne pustite se prikrajšati. Išcite sredstva tam, kjer so in strnite vaše vrste v »Splošni železniški organizaciji«.

Sprevednik. j. ž.

Iz zagrebske direkcije.

Ravnatelj Franič je izdal železničarjem v zasmeh odredbo o režijskih vožnjah, glasom katere se železničarji ob prostem času ne smejo voziti po svojih opravkih, ako jim tega ne dovoli načelnik. — Režijsko karto dobiš pri blagajni le na podlagi »dozvole« gospoda šefa. Isto odredbo pripravlja sedaj ljubljanska direkcija. Torej, železničar, ki nisi priljubljen šefu, plačaj za vožnjo po železnici celo karto.

Železničarji, pozor!

S 1. aprilom 1924 bodo razveljavljene legitimacije, ki jih je izdala južna železnica pred enim letom. — Vložite pravočasno slike pri načelniku in sicer ni treba novih slik, dobre so tudi stare, samo, da se da konstatirati identiteta. — Legitimacije stanejo po Din 3.50 komad in se morajo plačati v naprej.

Kaj dela g. Derocco?

Že nad dva meseca ni g. Derocca v Ljubljano, oziroma če pride, pride skrivaj na direkcijo ter takoj drugi dan ode, samo, da mu ne bi bilo treba sprejeti deputacije železničarjev. Kakor se sliši, je odsoten po nalogu ministrstva. G. Šega pa še vedno ni kompetenten. Čudno je le to, da g. Šega ni kompetenten sprejeti edinole deputacije »Splošne žel. organizacije«, sprejema pa vedno gg. Dežmana in ostale voditelje društva strojevodij, enako zastopnike »Zveze« itd. Saj se poznamo in vemo kam pes taco moli.

Čudo v SHS.

G. preobračajni minister Kojić je poslal koncem februarja nujno zaupno vprašanje, da naj mu takoj sporoče, zakaj bivši južno-železničarji niso dobili predumov? Odgovoriti je moral baš na neko interpelacijo v parlamentu in si ni vedel pomagati. Iz tega je razvidno, da je tudi naša gospoda pri predumih dosti zakrivila, ker ni pravočasno obvestila g. saobračajnega ministra, da eksitira v Jugoslaviji tudi 15.000 južno-železničarjev.

Sodruhu Tonetu!

(Anton Slemenšek, stroj. nam. kur. Borovnica, umrl 1. III. 1924 v bolnici v Celju.)

Prepozno smo zvedeli o Tvoji smrti in nismo se Ti mogli oddolžiti na Tvoji zadnji poti.

Pred mesecem si še bil med nami, tih, miren, priljubljen vsem, od vseh spoštovan. Danes Te že krije hladna zemlja. Po letih mlad, po izkušnjah in bojih dozorel mož, si nas nenadoma zapustil, star šele 24 let.

Značajan in pošten ter proletarec z dušo in telom si bil Ti, naš voditelj. Težko smo se ločili od Tebe, ko si vsled bolezni odločil predsedniško mesto in vedno smo upali, da nas boš, ko boš okrevaj, zopet vodil.

Svet nam bo Tvoj poziv, da naj korakamo po začrtani poti neustrašeno naprej od boja do boja, do končne zmage.

Počavaj v miru, sodrug, ki Ti je bilo dano doživeti in trpeti križev pot slovenskega proletariata. Ni pa Ti bilo dano dočakati njegove zmage.

Slava Ti. Tvojim svojcem naše najglobokejše sožalje.

»Borovniški sodrug.«

Za rudarje.

TAJNOSTI TRBOVELJSKE BRATOV-SKE SKLADNICE.

(Sicer zakasnelo, a važno za rudarje. Priobčujemo v izvečkih dolgo poročilo o mahinacijah trboveljske bratovske skladnice.)

»Nekako julija meseca je poslal g. Režun k meni na »Agnes« s. P., da me je nagovarjal, da bi podpisala nakazilo za 50.000 K kot podporo godbi, češ, da imava pravico razpolagati s podpornim fondom, kakor hočeva. Jaz sem mu povedal, da v podporni fond plačujejo rudarji po 1 Din za podporo bolnim in da ne gre ta denar uporabljati v druge svrhe. G. Režun naju je hotel prepričati, da so tako delali tudi drugi, in da nihče ne bo zvedel o tej stvari. Meni se je zdela stvar zelo sumljiva in sem odbil nasvet g. Režuna, ker nisem hotel biti »tak kot drugi«.

Drugi dan naju je srečal g. Režun pred konzumom in naju vprašal, če še nisva »prišla k pameti«. Ker me pa tak »pamet« kot poštenega zaupnika nikdar ne bo srečala in sem to g. Režunu tudi povedal, je srdit odšel.

Od tega časa me je g. Režun sovražil in me tudi pri vsaki priliki pri ravnateljstvu slabo opisoval. Ko je mislil, da sem že bolj »mehak«, je prišel enkrat celo k Pravičiču k meni in mi plačal četrt litra vina, da bi me pridobil. Povabil me je s seboj in ko sem mu povedal, da bi to bila prava prevara in da bi delavcem ne mogel pogledati več v oči, če bi kaj takega napravil, mi je rekel: Kaj zato? Samo da se nama dobro godi. Govoril je, da bo rabil dva pisarja v bratovski skladnici in da je to delo lažje, kot pa biti rokodelc, sicer pa da moram z gospodo delati kompromise, kakor delajo drugi, če hočem, da bom dobro zapisan. Moja zadnja beseda je bila, da hočem ostati pošten, kakor sem delavstvu obljubil in če bo že tako, bom tudi rad trpel, saj bo to radi poštenosti.

(Dalje prih.)

PISMO RUDARSKEGA ZAUPNIKA RUDARJEM.

Sodrug rudarji! Kot bivši in sedanji vaš zaupnik smatram za svojo dolžnost, da vas javno potom našega lista vprašam: Ali ne uvidite, da je vaša indiferentnost napram organizaciji vaša propast? Ali ne vidite in ne občutili vsak dan, da se množijo udarci kapitalističnih valptov, ker nimate dovolj močne in sposobne organizacije za lasno obrambo? Ali nimate še dovolj izkušenj, da ste brez organizacije predani na milost T. P. D.?

Slišim priložbe in tarnanje. Vprašam vas, kaj pa ste storili, da se branite pred krivicami, katere lrpate? Ali pričakujete pomoči od zgoraj? Kje je

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

vaša zavednost, na katero smo bili rudarji tako ponosni? Indiferentnost je znak nezavednosti. Nesolidarnost je znak nezavednosti in nezavednost lepe in biča proletariata.

Težko je delo, priznam. Ali za svoje interese in za interese svojega razreda se proletarec mora boriti. Brez borbe ni uspeha. Borbo s kapitalisti pa mora proletariata voditi samo z organizacijami. Delo organizacije pa ni odvisno samo od zaupnikov, ampak od vseh članov. Če organizacija doseže kake uspehe, ni to zasluga samo zaupnikov, ampak vseh članov, ki so zaupnike podpirali, istočasno pa tudi poraza niso krivi samo zaupniki, ampak tudi članstvo, ki ni dovolj podpiralo zaupnikov.

Začnite misliti s svojo lasno glavo, ne poslušajte agentov, ki vas duševno ubijajo, da vam vzamejo samozavest in zaupanje v samega sebe.

Pomnite, da živimo v kapitalistični družbi, kjer se je treba boriti za svoje pravice. Kakor si bodele poslali, tako bodele ležali. Tarnanje in pritoževanje ne pomaga, treba delati in žrtvovati se za razredne organizacije.

TRBOVELJSKA DRUŽBO SE NORČUJE IZ PARLAMENTA.

Dne 24. jan. t. l. je parlament naročil ministru za šume in rude, da poskrbi, da se bo rudarjem zvišalo prejemke za 4 Din dnevno in da se sprejme v delo odpuščene zaupnike. Trboveljska je odgovorila: Der Pašić kann uns gern haben, ker Skubic dobro ve, da v SHS vladajo kapitalisti in da v Beogradu tako plešejo, kakor hoče to Heinrich, Ranzinger in drugi Nemci. Klerikalci so ponovno interpelirali, a Skubic je ostal trdovraten. »Kaj nam pa morejo?« Rudarji so na shodih zahtevali izvedbo sklepov, resolucije so prišle v parlament in treba je bilo nekaj ukreniti. Trboveljska je poklicala na pomoč Zvezo industrijcev in rudarskega glavarja Stergarja in na svoji seji so izdali naslednji komuniké, ki naj pomiri javnost:

Na poziv Zveze industrijcev se je dne 10. marca t. l. vršila v prostorih Zveze konferenca predstavnikov industrijcev v Sloveniji in zastopnikov Trboveljske premogokopne družbe. Konferenci je prisostvoval rudarski glavar g. inž. V. Stigar. Razpravo je vodil član predsedništva Centrale industrijskih korporacij g. dr. Fr. Windischer. Konferenca se je sklicala z namenom, da se končno rešijo vprašanja, ki so v zvezi s slavno rudniških delavcev v letu 1923 povzročila ponovne diskusije v javnosti. Na konferenci so predstavniki industrijcev poudarjali opasno krizo, ki tačas ogrožala vse industrijsko delo, in so se odločno izjavili tako proti povišanju mezd rudarjev, kakor proti podražitvi premoga. Eno kot drugo bi moralo imeti posledice, koje naša industrija ne bi prebolela. Vsled tega so izrekli željo, da se najde druga pot, ki more ustreči položaju. Eksekutiva Upravnega sveta Trboveljske premogokopne družbe se je nato posvetovala ter je po g. dir. Skubicu podala kratko izjavo, ki v bistvu obsega te določbe: Družba bo svojim rudniškim delavcem izplačala v priznanje povečane delovnosti enkrat izreden prispevek, ki znaša za delavce I. kategorije 1000 kron (250 Din), v II. kategoriji 800 kron (200 Din), v III. in IV. kategoriji 600 kron (150 Din). Izplačilo tega prispevka, ki znaša v celoti nekaj nad 8.000.000 kron, t. j. 2.000.000 Din, se izvrši ob prvem izplačilu mezd v mesecu aprilu 1924. Konferenca je vzela to izjavo na znanje.

Toda povemo vsem, posebno pa poslancem, da se rudarji s tako rešitvijo ne sširinjajo in če parlament ni samo lutka v rokah kapitalistov, naj poslanci ukrepejo potrebno, da se bo svoječasni sklep parlamenta izvedel. Če bo v tem boju zmagala Trboveljska, potem bodo delavci videli, da tudi poslanci plešejo tako, kakor žvižga zlata piščalka Trboveljske družbe, katero pokorno in rad posluša državni uradnik hofrat Stigar.

Rudarji zahtevajo odločno vsaj štirinainsotniški povišanje mezd in pa sprejem odpuščenih, kar doslej Trboveljska še ni storila.

Širite „Strokovno Borbo“!

ZVEZA RUDARSKIH DELAVCEV PODRUŽNICA ZAGORJE

je imela dne 27. januarja 1924 izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Razno. — Predsednik pozdravi navzoče člane in otvori izredni občni zbor ter konstatira, da je zadostno obiskan in po pravih sklepih. Opozarja, da imajo pravico udeležbe le člani Z. R. D. Preči ita se zapisnik zadnjega rednega občnega zbora kakor tudi sejni zapisniki. Ker se nihče ne oglasi k besedi proli zapisnikom, so bili zapisniki soglasno sprejeti. — K drugi točki preči blagajnik vse mesečne zaključke od julija do konca leta kakor tudi podporni in pobiralni sklad za časa slavnice. Ker članstvo ni zahtevalo, da bi se prečitali računi v podrobnem, da se zamudi preobilo časa, poda član pregledovalne komisije poročilo, da so bili računi redno pregledani in primerjani s potrdili in blagajniško knjigo ter da se je vse v polnem redu našlo. Predlaga blagajniku kakor tudi celemu odboru zaupnico, katere je bila soglasno sprejeta. — Pri tretji točki volitev novega odbora se je sklenilo, da se volitve vršijo z dviganjem rok namesto z listki ter so bili predlagani odborniki soglasno izvoljeni ter se v odborovi seji z dne 30. januarja 1924 sledeče konstituirali: Martin Repovš, predsednik; Peterpin Leopold, tajnik; Odlaček Franc, blagajnik; Šmigelj Jože in Trampuš Jože, pregledni računov; Rupnik Anlon II, Baš Jože II, Ravnikar Ihan II, Marinko Miha, odborniki; Brgant Ivan, Pistočnik Franc, Zajc Franc VIII, namestniki. — Pri četrti točki: »Razno« poda kot zastopnik zveze neodvisnih strokovnih organizacij s. Vuk iz Ljubljane pojasnilo o potrebi in pomenu in dolžnostih članov kakor tudi odbornikov ter o nadaljnjem razvoju strokovne organizacije. — K zaključku apelira predsednik na novo izvoljeni odbor kakor tudi na člane strokovne organizacije ter na neumorno delo za povzdigo strokovne organizacije in zaključi dobro uspeli izredni občni zbor.

(Op. uredništva: Prosili bi v bodoče pri poročilih o občnih zbora tudi podatke o članstvu in o denarnem prometu. To velja za vse organizacije.)

Zazredna zavednost v Zagorju.

Mi, v Zagorju imamo čez 40 brezposelnih. Kadar nabiramo za te žrtve štrajka, so rudarji zelo skopi. Stežo dobiš par dinarjev. Ko pa so zadnjič nabirali za nove zvonove, so v Kisovcu dali po 30—50 dinarjev za zvonove. Kdor je lačen, naj posluša zvonove, tako mislijo najbrž ti rudarji.

Iz vrst uslužbencev mestnega dohodarstvenega urada.

Dne 10. marca je sklical predsednik imenovanega društva, Markovič, sestanek, ki se je vršil v prostoru restavracije »Novi svet«, na katerega je povabil obč. svetnika Pirca, kateri je, kakor se je med svojim govorom izrazil, želel, da prisostvuje našemu sestanku. G. Pirc nam je raztolmačil pragmatiko ter jo hvalil, kako je moderna in da vsebuje vse socialne pravice in načela. To je vse lepo in proti temu nimamo ničesar, vendar pa si dovoljujemo vprašati tega krščanskega socialista, zakaj se ni on za pragmatiko zavzel že lansko leto, ko je bila predložena županu v pretres od strani Z. N. S. O.? Odgovoriti nam na to vprašanje je lahko, to je, da takrat še ni bil tako težak položaj sedanjih mogotev, kot je bil sedaj, ko se je šlo za proračun. Mi dobro vemo, da vse to, kar je g. Pirc povedal o socialnih pridobitvah, o odpravi ocenjevalnih komisij, o koalicijski svobodi itd., je zasluga samo kluba občinskih svetnikov NDSJ, in to je g. Pirc pozabil nam povedati. Zato pa izrekamo mi, kar nas je le malo zavednih, zaupnico sodrugom NDSJ in nikomur drugemu.

Tega sestanka se je udeležil tudi tajnik organizacije občinskih delavcev in delavk s. Vergelj. On nam je povedal o volitvah delavskih zaupnikov, njihovih pravicah in dolžnostih. To pa nikakor ni ugajalo gg. prejemnikom, češ da mi imamo stanovski sestanek, ne pa volilni shod. Tem prejemnikom bi bil moral

predsednik pojasniti, da oni, ki niso niti člani društva, nimajo pravice motiti govorilnika, ki je povabljen od gotovih članov.

Vendar pa tega ni storil, ampak je šel tako daleč, da je na zahtevo teh prejemnikov, odzval besedo sodrugu Vergelju z motivacijo, da on ni povabljen na sestanek. Proti temu sta tudi dva sodruga protestirala. Vprašamo pa predsednika Markoviča, kako da se je on tako daleč spozabil, da odvzame besedo sodrugu, ki je tajnik tiste organizacije, v kateri je včlanjen tudi on. Značilno je tudi to, da je Markovič v času, ko je bil predsednik še Jeraj, neprestano govoril proti njemu, češ Jeraj je za nič,

on je pristaš tiste stranke, ki nas najbolj terorizira. Ravno na tem sestanku se je pa pokazal v pravi luči s svojim početjem, da je on sam še slabši od Jeraja. Ni še dolgo, ko je rohnol proti SLS, da njeni člani v občinskem svetu najbolj terorizirajo uslužbenice in da takih šikan še ni bilo, kar je v tej službi; in danes se je pobratil zopet z njimi. Uslužbenice uvidevajo, da takim tičem in vičem, ki tako hitro menjajo barvo, ne morejo zaupati predsedniško mesto in tako bo tudi konec slave raznih ičev.

Zatorej, naj živi Zveza občinskih delavcev in delavk!

Naj živi razredni boj!

M.

ZVEZA NEODVISNIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ

sklicuje za v sredo 19. marca 1924 ob 8. uri v Delavskem domu

strokovno konferenco

katere so dolžni udeležiti se vsi odborniki in zaupniki ljubljanskih neodvisnih strokovnih organizacij.

Točna udeležba dolžnost!

Kaj je buržuazija?

(Nadaljevanje.)

Davao delavcu sramotno plačo, ga kapitalist - industrijalec sili delati po 10, 12, pa še več ur na dan. Za ta čas izdela delavec gotovo količino produkta, t. j. blaga, ali rečeno, denarja. Da kapitalist plača delavca itd. dovolj je, da delavec dela 6 ur. Ves produkt, ki ga je delavec izdelal poslednjih 4 do 6 ur, ali pa več, kapitalist osvoji zase. Del tega produkta, retvorjenega v denar, gre za razširjenje obrata, ostanek (čisti dobiček) pa v žep podjetnika. Na ta način se bogati kapitalist - industrijalec na račun neizplačane delavca.

Tako trgovec in finansier, kakor industrijalec se trudijo, da imajo čim večji dobiček in misli vseh treh so obrnjene samo enemu cilju: Dobiček jim je Bog. V imenu tega Boga vsi delajo in se mu klanjajo.

Ko je v 30. in 40. letu XIX. stoletja angleška buržuazija do skrajnosti razvila stremeljenje za dobičkom in ga zvezala s strašnim izkoriščanjem delavstva, tedaj je nastopil proti temu eden najbolj uglednih angleških piscev in filozofov Carlile (beri Karlej) in je izkoriščevanje ožigosal na sledeči način:

»Pametni ljudje naj se zamislijo nad vprašanjem: ali je vsa tajna ustvarjenja sveta in življenja edino-le v bogatstvu? V resnici klanjanje mamoni, žalostna je religija. Ljudje so dolžni, da si postavijo višje cilje in prenehajo težiti samo za dobičkom. Kdor ne pozna boljših ciljev življenja — ta ni boljši od razbojnika.«

Buržuazija hrepeni za dobičkom, vse sodi z gledišča dobička, največ pa življenje delavcev. Njen delavec ni človek, nego mašina, ki je dolžna delati ji profit. In čim večji, profit tem boljše. Dobiček bo večji čim bo delo ceneje. Žensko delo je cenejše od moškega, najceneje je pa otroško delo, in zatagadelj se je buržuazija obilno posluževala ženskega in otroškega dela, pretvarjajoč v zlato njihovo življenje in zdravje.

Naj že v cvetu mladosti izginejo ti mladeniči, naj se popolnoma izrabijo žene, matere bolehnih otrok, samo naj bo profit večji, to je glavna stvar.

Evo primer, kako hudo buržuazija uničuje življenje otrok in mater za dobiček in denar. Vsaj tako je bilo na Angleškem, ki je pred ostalimi državami stopila na pot kapitalističnega mašinskega proizvajanja. Leta 1816. na zahtevo parlamenta predvideno je bilo ustanoviti delovne pogoje, posebno pa v papirni industriji.

Pokazalo se je, da so vposlene največ žene in deca. Otroci so sprejeti v delo že s 5 in 6 letom, celo je bil slučaj, da je bil v enem podjetju zaposlen 3 letni otrok. Delovni čas za žene in deca je bil 12, pogostoma 14 in 15 ur dnevno. Zdravstvene razmere po tovarnah so bile pod vsako kritiko. Hrana zelo slaba. Boljše so se hranile svinje in je bila deca prisiljena krasti hrano iz svinjskih korit. Žene so kapitalisti privezali z vrvi, da ne pobegejo. Šestnajst let pozneje, t. j. leta 1832. obnovila so se razizkovanja delovnih pogojev in sicer v predilnicah.

(Dalje prihodnjič.)

ZVEZA DELAVCEV IN DELAVK KOVINSKE INDUSTRIJE IN OBRTI ZA SLOVENIJO PODRUŽNICA JESENICE,

sklicuje dne 30. marca t. l. ob 9. uri dopoldan 4. redni občni zbor v Delavskem domu (pri Jelenju) na Savi.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in kontrole.
 2. Volitev novega odbora.
 3. raznoterosti.
- Dolžnost vseh članov in članic je, da se občnega zbora točno in zanesljivo udeležijo.

Odbor.

Zahvala.

Podpisana se najlepše zahvaljujem vsem delavcem in delavkam predilnice, kateri so mi pripomogli v moji že 12 tednov trajajoči bolezni, za nabrani znesek 200 Din.

Litija, 12. marca 1924.

Terezija Peršolja.

Pariška komuna 1871.

Izšel je 2. zvezek marksistične biblioteke: Pariška komuna 1871.

Knjiga vsebuje zgodovinski razvoj revolucionarnega gibanja v Franciji, opisuje potek prve proletarske revolucije in se pri tem dotika mnogo važnih vprašanj za delavski razred, kot n. pr. vprašanje politične proletarske stranke, sindikalizma, versko vprašanje, žensko vprašanje, problem revolucionarnega gibanja sploh, vprašanje meščanske in proletarske države itd. itd.

Knjiga z bogato vsebino je razdeljena v štiri velika poglavja.

1. Socialno - gospodarski pogoji pariške komune.

2. Potek pariške komune.

3. Zakaj je propadla pariška komuna.

4. Karl Max in Engels o izkušnjah pariške komune.

Knjigi je prideljen slovarček tujih besed, urejen po abecedi.

Knjiga ni nič manj zanimiva kot brošura o Leninu, oziroma vsebuje še več poučnih stvari.

Knjigo krasé 4 slike.

Noben ne bi smel biti brez te knjige. Nizka cena (5 Din) omogoča vsakemu, da jo kupi.

Naroča se jo na upravništvo »Glasa Svobode« kot Leninovo brošuro. Denar pošljite naprej (5 dinarjev za knjigo in 50 para za poštino). Pogoji za naročanje knjige ostanejo za razprodajalce isti kot za Leninovo brošuro.

Naročajte in širite knjigo!

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.

Odgovorni urednik: Vergelj Anton. Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.